

УДК 726.715(477.8)

Анна **Коржева**

аспірантка Львівської національної  
академії мистецтв

## Оборонний комплекс костелу св.Трійці в с.Соколівка Жидачівського району Львівської обл.: історія та сучасний стан

© Коржева А., 2017

<http://doi.org/10.5281/zenodo.1170626>

**Анотація.** У статті проаналізовано конструктивні та стилістичні особливості архітектурної композиції оборонного комплексу костелу св. Трійці в с.Соколівка Жидачівського району Львівської обл. (колись с.Сенява Бобрецького повіту Львівського воєводства) з огляду на фундаторську діяльність молодшої гілки роду Сенявських; уточнено й доповнено описи місцевості та римсько-католицької парафії; акцентовано увагу на жалюгідному стані збереження комплексу та бездіяльності Міністерства культури України.

**Ключові слова:** оборонний комплекс костелу св.Трійці с.Соколівка Жидачівського району Львівської обл., фундаторська діяльність молодшої гілки роду Сенявських, конструктивні та стилістичні особливості архітектурної композиції, стан збереження.

**П**остановка проблеми та її зв'язок з науковими завданнями. Шляхетський рід Сенявських проживав на західноукраїнських землях упродовж трьох століть і залишив по собі численні пам'ятки релігійного мистецтва. Збереглося достатньо історичних відомостей про Сенявських, однак стосовно їхньої національної приналежності дослідники досі не дійшли до спільної думки. На основі зіставлення й аналізу великої кількості джерел Ф.Стеттнер довів, що рід Сенявських походить із с.Сенява Бобрецького повіту Львівського воєводства (сьогодні с.Соколівка Жидачівського району Львівської обл.). На його думку, Гюнтер (згад. у 1445–1494), суддя земський львівський, який започаткував молодшу гілку роду Сенявських, був батьком Рафала (згад. у 1485–1515), судді земського галиць-

кого, й дідусем Олександра (?-?), підкоморія галицького, доньки якого були фундаторками костелу св.Трійці [10, с.8-9; 6, с.131-135].

Науковий пошук у пропонованій статті проводиться в рамках дисертаційної роботи на тему «Скульптурні портрети Сенявських і етико-гуманістичний напрямок пізнього Ренесансу в Україні».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Опрацювавши значний обсяг джерел у бібліотеках і Центральному державному історичному архіві України в м.Львові, нам не вдалося знайти жодної окремої наукової україномовної праці, де б комплексно була описана історія та проаналізовані конструктивні й стилістичні особливості архітектури оборонно-комплексу костелу св.Трійці в Соколівці.

Українські дослідники визначних пам'яток архітектури Західної України О.Мацюк [2] і В.Пшик [4] кількома реченнями згадують оборонний костел у Соколівці як об'єкт, що розташований поруч із П'ятничанською вежею. Штрихи до історії с.Соколівка написав В.Лаба [1].

Найповніша інформація про історію та архітектуру комплексу костелу міститься в багатотомному виданні «Римсько-католицькі костели і монастирі давнього Руського воеводства» [7]. Ґрунтовними джерелами з вивчення генеалогії Сенявських є праці Ф.Стеттнера [10] та З.Федунківа [6].

Мета статті – проаналізувати конструктивні та стилістичні особливості архітектурної композиції оборонного комплексу костелу св.Трійці в Соколівці з огляду на фундаторську діяльність молодшої гілки роду Сенявських, а також акцентувати увагу на жалюгідному стані збереження комплексу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соколівка розташована в басейні Дністра на лівому березі р.Боберка (Соколівка) на відстані 6 км від Бібрки. Відповідно до відомостей Соколівської сільської ради, станом на 01.01.2017 р. населення села становило 58 мешканців (переважно люди похилого віку). Візитівками Соколівки сьогодні є греко-католицька церква св.Миколая (збудована бл. 1757 р. й відбудована 1924 р. після пожежі [1]) та напівзруйнований інкастельований (оборонний) комплекс костелу св.Трійці.

Перша назва села – Сенява – використовувалася до середини XVI ст. [4, с.66]. Сучасна назва «Соколівка» зустрічається в документах ще XVI – XVII ст. Перша згадка про Сеняву датована 1389 р. у документі Владислава Ягайла, у якому король дає підтверджен-

ня Ходкові Лайовичу на володіння п'ятьма селами, серед яких вказана й Сенява. Власниками села були: Дмитро Волчкович, Свах з Ходорківців, Миколай з Ходорківців (згадується в документах як Миколай Сенявський – перший представник могутнього шляхетського роду Польського королівства), Гунцеж із Сеняви, Рафал Сенявський, Олександр Сенявський, доньки Олександра – Анна, одружена зі Станіславом Стадніцьким – каштеляном сондецьким, і Софія, дружина Яна Олесніцького. Після них село перейшло до рук Станіслава Влодека – воєводи Белзького, одруженого із племінницею Стадніцьких [7, с.244]. 1558 року Сенява отримала Магдебурзьке право [4, с.66] і до початку XIX ст. зберігала статус міста [7, с. 244].

У другій половині XVIII – на початку XIX ст. маєток належав родині Мрозовіцьких, у другій половині XIX ст. – Миколаю Яворському, під кінець століття – Антонію Лодинському, а на початку XX ст. – Гедеону та Софії Гедройцям [4, с.66; 7, с.244].

Римсько-католицька парафія в Сеняві (Соколівці) згадується ще 1593 р., хоча формально була закладена 02.03.1594 р. на основі акту доньок О.Сенявського – Анни Стадніцької та Софії Олесніцької. Цей документ підтверджує, що вже тоді в Соколівці була плебанія. Першим настоятелем (пробошем) Сеняви був Міхал Монторс (Мантож) із Бжози. Для того, щоб уберегти костельні багатства від секуляризації в разі переходу майбутніх нащадків у протестантизм, фундаторки передали право патронату над костелом і його майном митрополитам львівським і їхній капітулі. 1812 року право на володіння костелом перейшло до Станіслава Мрозовіцького [7, с.244-245].

Парафія в Соколівці спершу входила до складу Рогатинського деканату, а після його ліквідації 1787 р. і до XX ст. – до Свірзького деканату. Від 1594 р. до соколівської парафії належали: Баківці, Репехів і Трибоківці. Костел у Соколівці відвідували парафіяни з Ходорківців, хоча формально вони належали до Бібрської парафії [7, с.245]. Наприкінці XIX ст. до складу Соколівської парафії входили 17 сіл: Баківці, Бертишів, Бринці-Церковні, Бринці-Загірні, Великі Глібовичі, Ходорківці, Дев'ятники, Ятвінгі (?), Юшківці, Кологори, Млиниська (Мюльбах сьогодні частина П'ятничан [1, с.17]), П'ятничани, Репехів, Сенів, Трибоківці, Вибранівка і Жабокрукі (?) [9, с.35]. У міжвоєнний період у цьому списку вже не вказувалися Бринці-Церковні та Бринці-Загірні, Великі Глібовичі, Сенів, Вибранівка [7, с.245].

Під час деканатської візитації 1765 р. згадувався шпиталь у Соколівці під назвою «*miserrimum*». 1761 року ще не було жодного братства в Соколівці, проте вже 1819 р. деканатний візитатор згадував Братство св.Трійці, хоча невідомо, коли воно було засноване.

Будівництво костелу в Соколівці розпочалося швидше від утворення самої парафії. 1594 року Анна Стадніцька та Софія Олесніцька розпорядилися «*fundować, nadać i opatrzyć kościół miasteczka naszego dziedzicznego, Sieniawy, nad Bóbrką leżącego, parochialny, do tego czasu bez nadania będący*» [7, с.246] («фундувати, надати й придбати все необхідне для парафіяльного костелу містечка нашого родинного, Сеняви, над Бібркою покладеного, до того часу ще не збудованого» (переклад автора. – А.К.). З цього приводу архієпископ Ян Дмитро Соліковський, добре знаючи справу фундації костелу, у своїй реляції (повідомленні) зазначив, що 1600 р. будівництво костелу в Сеняві (Соколівці) розпочалося стараннями сяноцької каштелянки Анни (з дому Сенявська) Стадніцької. Після її смерті будівництво костелу продовжив белзький воевода Станіслав Влодек. На момент повідомлення Я.Д. Соліковського будівництво костелу вже було завершене, бо він назвав споруду видатною («*egregia*»). Отже, період будівництва костелу обмежують 1590-ми – 1600 р.

Акт візитації другої половини XVIII – початку XIX ст. приписує будівництво костелу першому настоятелю Соколівки Міхалу Монторсу з Бжози, натомість внутрішнє оздоблення – Кацперові Вільжинському. Костел освятив (здійснив консекрацію) 1611 р. архієпископ Ян Замойський. 1648 року костел спалили козаки [4, с.67].

Найдавніший збережений опис костелу в Соколівці знаходимо в актах візитації архієпископа Миколая Ігнація Вижицького за 1741 р. Тоді в костелі було чотири вівтарі: головний – Матері Божої, бічні – св.Трійці, св.Антонія та св.Станіслава.

У протоколі візитації за 1761 р., який склав рогатинський декан Бенедикт Хмільовський, зазначено, що костел у Соколівці був присвячений св.Трійці й перебував під патронатом св.Станіслава, св.Анни та св.Софії. З протоколу візитації довідуємося про багате внутрішнє оздоблення костелу й те, що він був оточений дерев'яною огорожею. У протоколі візитації за 1765 р. записана ще більш деталізована назва костелу та його патронів: св.Трійці, свсв. Анни і Ядвіги, Софії, Феліціана, Нікорего

(Ніцефора?) і Колумби. Усередині костелу надалі було чотири вівтарі: головний – Матері Божої, бічні – св.Трійці та св.Станіслава (обидва біля тріумфальної арки, що розмежовує простір між навою та вівтарною частиною) і св.Миколая (справа від нави). Костел мав багато літургійних тканин (двадцять чотири орнати (те саме, що фелон) і десять кап (те саме, що плувіал), а також виробів зі срібла, серед яких заслуговує на особливу увагу облачення Матері Божої вроцлавської роботи (до того було дерев'яне), яке подарували Адам Мрозовіцький і його дружина Ева з Пузинів. Візитатор також зазначив, що цвинтар при костелі не був огорожений, проте священник уже розпочав готувати фундаменти для мурів.

1774 року під час генеральної візитації архієпископ Вацлав Єронім Сераковський освятив костел у Соколівці. Наприкінці XVIII – на початку XIX ст. австрійська влада здійснила кілька конфіскацій костельних виробів зі срібла, що підтверджують костельні документи.

1811 року в костелі було три вівтарі (вже не було вівтаря св.Миколая справа від нави). Головний вівтар Матері Божої прикрашали розписи на стіні. З акту візитації архієпископа Анджея Алоїза Анквіча за 1819 р. відомо, що прикрасами (ретабло) цього вівтаря були «*tuigi arriatum*», а зображення Матері Божої на стіні було доповнене дерев'яним облаченням. Візитатор із захопленням описав багату дарохранильницю (табернакль), виконану з кольорового мармуру та доповнену парою білих мармурових колон і написом «DEO». Дерев'яні балясики відділяли вівтарний простір від простору нави. Бічний вівтар св.Трійці був дерев'яним, помальованим і позолоченим, з двома колонами й двома фігурами. Його прикрашали дві ікони й засув із зображенням св.Йосифа. Другий бічний вівтар св.Станіслава з іконою святого був старий, дерев'яний, позолочений, прикрашений двома фігурами. На його престолі стояла фігура св.Антонія. У костелі був двобічний мальований феретрон (виносна ікона) Братства св.Трійці та багато іншого церковного начиння, проте не було жодного виробу зі срібла. Усе літургійне начиння було латунне: позолочена монстранція (дароносиця для адорації), мельхіседек (оправа для підтримки Святих Дарів) якої був срібний, дароносиця (циборіум, пушка), дві чаші. Мала дароносиця до віатікуму (останнього Причастя)

і паціфікал (релікварій) були латунні або мідні, посріблені. Архієпископ А.А. Анквіч звернув увагу на необхідність ремонту стін, вікон, дверей і органа та заміни літургійного начиння [7, с.246-248]. У Францисканській метриці за 1820 р. записано, що костелу в Соколівці належало 56 моргів (бл. 32 га) землі [1, с.10].

Відсутня інформація про костел у Соколівці від другої половини XIX і до початку XX ст. Відомо лише, що 1916 р. костел втратив два дзвони, один вагою 162 кг (вилитий 1815 р.), інший – 62 кг. Їх забрала австрійська влада, залишивши сигнатурку (малий костельний дзвін). У міжвоєнний період костел отримав у дар від архієпископа Болеслава Твардовського три орнати (чорний, червоний і білий) і дві капи (чорну і кольорову) [7, с.248].

Останній настоятель Соколівки священик Ян Ясінський залишив парафію 01.03.1944 р. через загрозу з боку повстанської армії та перебрався до Бірки, де продовжив душпастирську працю. 06.03.1944 р. (07.03.1944 р. [11, с.419]) вояки напали на Соколівку і Ходорківці [7, с.248]. Із соколівського костелу вони забрали частину майна, решту знайдених речей спалили в захристії (костел горів до опівдня 08.03.1944 р. [11, с.420]). Одна з небагатьох уцілілих пам'яток – останній том Книги реєстрації народжень (від 1850 р.), яку вдалося забрати Я.Ясінському до Бірки, щоби робити витяги з метрики для лендкомісаріату (жандармерії). Цю книгу Я.Ясінський незабаром передав до Львівської курії [7, с.248-249; 11, с.419-420], сьогодні вона зберігається в Архіві архієпископа Євгенія Базяка (архів Львівської архідієцезії римсько-католицької церкви в Україні) в Кракові на вул.Канонічній, 13.

Після Другої світової війни поляків із Соколівки (1932 р. було 328 римо-католиків [1, с.12]) виселили до Польщі [1, с.26]. За радянських часів основний простір костелу пустував, лише північну двоповерхову добудову пресбітерія (простір між навою і престолом) використовували для зберігання міндобрив [7, с.251]. На прикостельній території до 1990-х рр. діяла колгоспна машинно-тракторна станція (МТС), що обслуговувала сільськогосподарську техніку.

Комплекс костелу св.Трійці розташований на підвищенні, на південь від траси державного значення Львів – Івано-Франківськ (відтинок Бірка – Рогатин). Костел орієнтований вівтарною частиною на схід; мурований з каменю із використанням

цегли, тинькований; у плані однонавний з вужчим пресбітерієм, який замикає півкругла стіна апсиди; з масивною квадратною в плані західною вежею-дзвіницею. З боків пресбітерія – прямокутні в плані симетричні добудови (захристія), північна з яких більша, двоповерхова, а південна – менша, одноповерхова. У північно-західній частині костелу, між навою і вежею, є прибудова у формі чверті кола з гвинтовими сходами всередині.

Нава була відділена від пресбітерія триумфальною аркою та перекрита півциркульним склепінням з люнетами, прикрашеними декоративними ребрами з тиньку. Склепіння апсиди хрестове на каркасі з нервюр, у основі яких арматура; нервюри безпосередньо виходять із стін і не спираються на консолі. Південна добудова пресбітерія була перекрита стропами, а два поверхи північної добудови досі перекривають півциркульні склепіння. Нартекс (притвор) перекритий півциркульним склепінням, хори над ним – хрестовим.

Вікна нави й апсиди прямокутні, з півциркульним завершенням, ззовні та всередині гліфовані (втоплені в товщину стін); центральне вікно апсиди кругле, також гліфоване. Вікна південної добудови пресбітерію прямокутні, розташовані на одному рівні зі стінами. Єдине вікно другого поверху вежі-дзвіниці над входом (вікно хорів) прямокутне, з півциркульним завершенням, вікна третього поверху трьох сторін вежі круглі, вікна четвертого поверху чотирьох сторін вежі прямокутні, з лучковим завершенням. Усі вікна вежі гліфовані ззовні та всередині. З північного боку відсутні вікна основного об'єму костелу, окрім вікон вежі-дзвіниці.

Центральний західний вхід до костелу вирішений як масивний прямокутний портал з арковим завершенням, бічний південний вхід звичайний прямокутний. Вхід з нартекса до нави, що повторює форму центрального portalу, декорований прямокутним рустом, гліфований. На вежу й костельне горище (простір між двосхилим дахом і півциркульним склепінням нави), що не вціліло, ведуть гвинтові сходи в північно-західній прибудові. Хори досі підтримують дві металеві колони з капітелями з елементами коринфського ордеру.

Фасад костелу тинькований та укріплений десятьма контрфорсами; колись його оперізував кам'яний карниз (зберігся фрагментарно), сьогодні міжповерховий карниз ділить вежу-дзвіницю на рівні третього й четвертого поверхів. Дах



над навою був двосхилий, над пресбітерієм він ще переходить у шатровий з трьома трикутними торцевими схилами. Над північною добудовою пресбітерія дах двосхилий. Односхилий дах південної добудови не зберігся. Завершення вежі-дзвіниці шатрове. Гребінь двосхилого даху костелу прикрашала восьмигранна в плані сигнатурка з лучковими вікнами на кожній грані й шатровим завершенням. Зі східного боку костелу між двома контрфорсами апсиди був умонтований дерев'яний дашок (зберігся частково), під яким висіло дерев'яне поліхромне Розп'яття першої половини XVIII ст. [7, с.249-250].

Костел був оточений кам'яно-цегляним муром з отворами для бійниць (зі сторони внутрішнього двору мали ніші) і двома входами: головним з південно-східного боку – двоповерхова прямокутна в плані вежа з в'їзною брамою (збереглася частково) і бічним – хвірткою у північному мурі (знищена). По кутах оборонних мурів були три круглі (гранчасті) вежі [7, с.251] (В. Пшик згадує чотири вежі по кутах мурованої огорожі [4, с.66]), до сьогодні частково збереглися дві: південно-західна та північно-східна.

Інтер'єр костелу прикрашали геометричні розписи, виконані, ймовірно, на початку XX ст. У віконних гліфах пресбітерія зображено шість ангелів, які моляться. На поверхні (зсередини) тріумфальної арки в медальйонах ще видніються неідентифіковані поясні зображення святих, розташовані попарно довкола монограми «MRA (MARYA)» в замку арки. У пресбітерії під пошкодженими розписами початку XX ст. помітні ілюзіоністичні фрески другої половини XVIII – початку XIX ст. авторства Кацпера Вільжинського [7, с.250].

Дерев'яне поліхромне Розп'яття першої половини XVIII ст., що висіло назовні між контрфорсами апсиди, та ікона Матері Божої Ченстоховської, які знайшли місцеві жінки в річці після розграбування й спалення костелу, прикрашають сьогодні соколівську церкву св.Миколая (церковний запис 1948 р. – подяка Миколи Подвірного – засвідчує це передання [1, с.26]). Дві дерев'яні поліхромні позолочені скульптури третьої чверті XVIII ст., що, ймовірно, персоніфікують чесноти й доповнювали бічні вівтарі нави, сьогодні зберігаються у фондосховищі Державного музею-заповідника «Одеський замок». В інвентарній книзі музею скульптури чеснот атрибутовані як зразки львівської школи барокової скульптури, хоча Б.Возницький приписував їх авторство



Йоану Георгу Пінзелю [7, с.252]. Один конфесіонал (сповідальниця, первісно їх було два) із Соколівки використовується сьогодні за призначенням у костелі св.Антонія в с.Куровичі Золочівського р-ну Львівської обл., доля іншого невідома.

Сучасний стан збереження оборонного комплексу костелу св. Трійці жахливий. За спогадами настоятеля церкви св.Миколая о.Дмитра Кондора, можемо припустити, що дах костелу завалився бл. 1999 р. Через обвал двосхилого даху та циліндричного склепіння нави суттєво постраждали стіни костелу та склепіння пресбітерія, що заледве тримається. Внутрішній простір костелу завалений цеглою та дерев'яними балками перекриття. Виконані з тиньку ребра склепіння нави збереглися фрагментарно, лише при стінах. Частково вціліли внутрішні розписи пресбітерія та нави. Міндобрива, що зберігалася в костелі, знищили інтер'єри споруди [5, с.215].

На первинному місці в костелі збереглися: завершення головного вітваря (дерев'яна конструкція на чотирьох дерев'яних балках навпроти центрального круглого вікна апсиди), металева кована огорожа з дерев'яними перилами вгорі, що відділяє пресбітерію від нави, дві дерев'яні балки, що підтримували амвон з північного боку нави, дві вмонтовані в стіну симетрично відносно внутрішнього рустованого порталу, розбиті мармурові кропильниці та металевий кований хрест із золоченими елементами, що завершує вежу-дзвіницю. Дуже постраждав фасад костелу, помітні великі тріщини. Оборонна система костелу практично зруйнована, проте оборонний характер пам'ятки таки добре простежується. Довкола костелу місцеві мешканці самовільно влаштували сміттєзвалище. 30 травня 2015 р. на території біля костелу відбулося перше від 1944 р. богослужіння. 21 травня 2016 р. і 10 червня 2017 р. з ініціативи громадської організації «КонтрФорс» відбулися дві акції з прибирання та впорядкування території костелу силами волонтерів.

15 квітня 2015 р. автор цієї статті підготувала облікову документацію (акт візуального огляду стану об'єкта культурної спадщини, паспорт об'єкта, облікова картка об'єкта, історична довідка про об'єкт і фотофіксація об'єкта) на щойно виявлений об'єкт культурної спадщини – комплекс костелу св.Трійці в с.Соколівка Жидачівського р-ну Львівської обл. 18 червня 2015 р. на засіданні Консультативної ради з питань охорони

культурної спадщини у Львівській області при відділі охорони культурної спадщини та культурних цінностей облдержадміністрації вирішили визнати щойно виявленою пам'яткою архітектури місцевого значення комплекс костелу св.Трійці в с.Соколівка Жидачівського р-ну Львівської обл. й подати облікову документацію на розгляд експертної комісії Міністерства культури України. До цього часу зазначена комісія облікову документацію по Соколівському костелу не розглядала.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок. Детальні історичні описи підтверджують, що костел у Соколівці був фундований молодшою гілкою родини Сенявських у останньому десятилітті XVI ст. Датування особливо важливе, адже в споруді костелу виразно не простежуються єдині стилістичні риси, проте добре помітні характерні елементи середньовічної архітектури: лучкові вікна, контрфорси, фрагменти нервюрного склепіння. Близькою аналогією костелу в Соколівці є костел св.Станіслава XV – середини XVI ст. у смт. Щирець Пустомитівського району Львівської обл. з масивними стінами, підпертими контрфорсами, прямокутною в плані вежею-дзвіницею, лучковими вікнами та нервюрним склепінням пресбітерія. Вежі-дзвіниці були не характерні для архітектури костелів Західної України періоду середньовіччя. Схоже нервюрне склепіння, як у соколівському костелі, де ребра нервюр виконували конструктивну функцію, зустрічається в каплиці (менша й скромніша, без вежі-дзвіниці та контрфорсів) замку Сенявських середини XVI ст. у смт.Меджибіж Лепетівського району Хмельницької обл. Згадані костели вдало репрезентують типову для XVI – XVII ст. тенденцію костельної архітектури, коли будували багато сакральних споруд без дотримання єдиного стилю, що апелювали до середньовічної архітектури масивними об'ємами, просторовою композицією, площинними нечленованими фасадами, зрідка використаням готичних елементів.

Щодо перспектив подальших розвідок, відкритим залишається питання датування, авторства та програми внутрішніх розписів костелу.

**1.** Лаба В. Штрихи до історії села Соколівка до 1939 року / В. Лаба. – Львів : [б.в.], 2014. – 36 с., іл.

2. Мацюк О. Замки і фортеці Західної України / О. Мацюк. – Львів : Центр Європи, 2005. – 200 с., іл.
3. Петришин Г. «Карта Ф. фон Міга» (1779-1782 pp.) як джерело до містознавства Галичини / Г. Петришин. – Львів : Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2006. – 292 с., іл.
4. Пшик В. Укріплені міста, замки, оборонні двори та інкастельовані сакральні споруди Львівщини XIII – XVIII ст. / В. Пшик. – Львів : Гердан Графіка 2008. – 240 с., іл.
5. Антонюк Д. Триста п'ятнадцять польських замків і резиденцій в Україні. Ч. II / Д. Антонюк. – К. : Грані-Т, 2012. – 260 с., іл.
6. Федунків З. Коштовний камінь Прикарпаття: Історичні нариси про минувшину й сучасність міста Бурштина / З. Федунків. – Івано-Франківськ : Сіверсія МВ, 2006. – 824 с., іл.
7. Zaucha T. Kościół parafialny p.w. Świętej Trójcy w Sokółowce / T. Zaucha // Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa ruskiego: W 21 t. T. 11. – Krakow : Międzynarodowe Centrum Kultury, 2003. – S. 243-256.
8. Niesiecki K. Herbarz Polski: W X t. T. VIII / K. Niesiecki. – Lipsk : Nakładem i drukiem Breitkopfa i Haertela, 1841. – 652 str.
9. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich: W 15 t. T. 11. – Warszawa : Druk «Wieku», 1890. – 960 str.
10. Stättner F. Jak Sieniawscy stali się właścicielami Brzeżan? / F. Stättner. – Brzeżany : Drukarnia Szymona Majbluma, 1938. – 51 str., il.
11. Wołczański J. Eksterminacja Narodu Polskiego i Kościoła Rzymskokatolickiego przez ukraińskich nacjonalistów w Małopolsce Wschodniej w latach 1939 – 1945 / J. Wołczański. – Kraków : Zakład Graficzny Colonel, 2005. – 590 str.

#### ANNOTATION

**Anna Korzheva. The defensive complex of the St.Trinity church in the village of Sokolivka, Zhydachivskiyi district, Lviv region: history and current state.**

The article analyses constructive and stylistic features of architectural composition of the defensive complex of the St.Trinity church in the village of Sokolivka, Zhydachivskiyi district, Lviv region (previously a village of Seniava, Bobretskiyi county, Lviv province) taking into account the foundation activities of the younger branch of the Sieniawski family; the description of the locality and the Roman Catholic parish is clarified and supplemented; the attention is paid to the pitiful state of the complex preservation and inactivity of the Ministry of Culture of Ukraine.

**Keywords:** the defensive complex of the St. Trinity church in the village of Sokolivka, Zhydachivskiyi district, Lviv region, the foundation activities of the younger branch of the Seniawski family, constructive and stylistic features of architectural composition, the preservation sate.

### АННОТАЦИЯ

**Анна Коржева. Оборонный комплекс костела св.Троицы в с. Соколовка Жидачевского района Львовской обл.: история и современное состояние.** В статье проанализированы конструктивные и стилистические особенности архитектурной композиции оборонного комплекса костела св.Троицы в с.Соколовка Жидачевского района Львовской обл. (ранее с.Сенява Бобрецького уезда Львовского воеводства), учитывая фундаторскую деятельность младшей ветви рода Сенявских; уточнены и дополнены описания местности и римско-католического прихода; акцентировано внимание на плачевном состоянии сохранения комплекса и бездействии Министерства культуры Украины.

**Ключевые слова:** оборонный комплекс костела св. Троицы с. Соколовка Жидачевского района Львовской обл., фундаторская деятельность младшей ветви рода Сенявских, конструктивные и стилистические особенности архитектурной композиции, состояние сохранности.